

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10
MÔN: NGỮ VĂN – HÀ GIANG NĂM 2025

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Đọc đoạn trích:

[...]

*Lòng mẹ bao la như biển cả, suối ngàn
 Bầu sữa mẹ nuôi tình con khôn lớn
 Tất cả bài học về cuộc đời rộng lớn
 Con đều học lỏm từ vất vả mẹ cha.*

*Cây lúa trở bông làm ra hạt gạo
 Có sức người sỏi đá cũng thành cơm
 Mẹ đem yêu thương rải khắp tâm hồn
 Cho con biết quan tâm những con người cùng khổ.*

*Con bắt đầu hiểu chuyện trên mái tóc bạc phơ
 Con bắt đầu biết đau từ dấu chân chim in trên mắt
 Mẹ gánh đời con qua mùa đông dao cắt
 Cái lạnh mẹ mang, cái ấm cho nhờ.*

*Lưng mẹ còng, con đã viết nên thơ
 “Mùa xuân về mẹ tôi thêm tuổi mới
 Tôi lo sợ những ngày sắp tới
 Mẹ không cònặng trả hiếu mẹ ơi!”*

[...]

(Trích *Mẹ*, Trường Phi Bảo, theo *thivien.net*)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định thể thơ được sử dụng trong đoạn trích trên.

Câu 2 (0,5 điểm). Tìm và ghi lại những hình ảnh tác giả dùng để so sánh sự bao la của lòng mẹ trong hai câu thơ sau:

*Lòng mẹ bao la như biển cả, suối ngàn
 Bầu sữa mẹ nuôi tình con khôn lớn*

Câu 3 (1,0 điểm). Ghi lại biểu hiện và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ điệp ngữ được sử dụng trong hai câu thơ sau:

Con bắt đầu hiểu chuyện trên mái tóc bạc phơ

Con bắt đầu biết đau từ dấu chân chim in trên mắt

Câu 4 (1,0 điểm). Đoạn thơ dưới đây cho em hiểu gì về suy nghĩ, tình cảm của người con?

Lưng mẹ còng, con đã viết nên thơ

"Mùa xuân về mẹ tôi thêm tuổi mới

Tôi lo sợ những ngày sắp tới

Mẹ không còn đáng trả hiếu mẹ ơi!"

Câu 5 (1,0 điểm). Theo em, một người con cần làm gì để báo đáp công ơn của mẹ? (Trình bày trong khoảng 5 đến 7 dòng)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày cảm nhận của em về đoạn thơ sau trong bài thơ Mẹ của Trường Phi Bảo:

Con bắt đầu hiểu chuyện trên mái tóc bạc phơ

Con bắt đầu biết đau từ dấu chân chim in trên mắt

Mẹ gánh đời con qua mùa đông dao cắt

Cái lạnh mẹ mang, cái ấm con nhờ.

Câu 2 (4.0 điểm)

Trong cuộc sống hiện nay, nhiều cha mẹ thường kì vọng lớn vào con. Theo em sự kì vọng đó là động lực hay áp lực cho con?

Em hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của bản thân về vấn đề trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM**

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)	Câu 1. (0,5 điểm)	Thể thơ tự do
	Câu 2. (0,5 điểm)	Những hình ảnh được tác giả dùng để so sánh sự bao la của lòng mẹ là: biển cả, suối ngàn
	Câu 3. (1,0 điểm)	Điệp ngữ: con bắt đầu ... Tác dụng: - Giúp tạo nhịp điệu cho câu thơ - Nhấn mạnh sự trưởng thành dần trong nhận thức, tình cảm của người con đối với mẹ. Thể hiện quá trình nhận ra những vất vả, hi sinh, dấu vết thời gian trên cơ thể mẹ. - Gợi sự xót xa, thương mẹ và thức tỉnh tình cảm hiếu thảo trong lòng con.
	Câu 4. (1,0 điểm)	HS dựa vào khổ thơ và đưa ra cách hiểu phù hợp. Gợi ý: - Người con rất yêu thương, trân trọng và biết ơn mẹ. - Khi nhận thấy mẹ già yếu, người con lo lắng, sợ hãi thời gian sẽ cướp đi mẹ, khiến bản thân không còn cơ hội báo đáp công ơn sinh thành, dưỡng dục. - Đó là tâm trạng xót xa, day dứt và ý thức sâu sắc về tình mẫu tử, bồn chồn làm con.
	Câu 5. (1,0 điểm)	HS đưa ra quan điểm phù hợp Gợi ý: - Chăm chỉ học tập, làm việc, sống tốt để mẹ yên lòng, tự hào về con. - Chia sẻ, trò chuyện và quan tâm mẹ mỗi ngày, đừng để mẹ phải cô đơn hay buồn lòng. - Giúp đỡ mẹ những việc nhỏ: nấu cơm, rửa bát, xoa bóp vai khi mẹ mệt, những việc nhỏ thôi nhưng mẹ sẽ vui lắm. - Khi trưởng thành, nếu có điều kiện thì chăm sóc, phụng dưỡng mẹ đầy đủ, chu đáo. - ...
	Câu 1.	* Mở đoạn: Giới thiệu chung

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)	(2,0 điểm)	* Thân đoạn: - Nội dung đoạn thơ: + Diễn tả sự trưởng thành dần trong nhận thức và tình cảm của người con dành cho mẹ. + Người con nhận ra những vất vả, hi sinh của mẹ qua dấu vết thời gian trên mái tóc, đôi mắt. - Hình ảnh và nghệ thuật: + Điệp ngữ "Con bắt đầu" nhấn mạnh sự chuyển biến trong tâm hồn người con, từ vô tư sang biết thương mẹ. + Hình ảnh mái tóc bạc, dấu chân chim in trên mắt là những dấu hiệu của thời gian, của sự hi sinh thầm lặng. + Hình ảnh đối lập: Mẹ gánh đời con qua mùa đông đảo cát là hình ảnh giàu tính biểu tượng, cho thấy mẹ đã chịu bao gian khó để che chở cho con. Đối lập giữa cái lạnh mẹ mang, cái ấm con nhờ gọi tả sâu sắc tình yêu thương vô bờ bến của mẹ dành cho con. + Giọng thơ tha thiết, tràn ngập tình yêu thương, ... + ... * Kết đoạn: Tổng kết vấn đề
	Câu 2. (4,0 điểm)	1. Mở bài: Giới thiệu vấn đề 2. Thân bài: * Giải thích vấn đề: - Kì vọng của cha mẹ là mong muốn, hi vọng con cái đạt được điều tốt đẹp, thành công trong học tập, sự nghiệp và cuộc sống. - Động lực là sức mạnh tinh thần thúc đẩy con người cố gắng phấn đấu. - Áp lực là sức ép, sự căng thẳng khiến con cảm thấy mệt mỏi, lo lắng. * Bàn luận vấn đề: - Kì vọng của cha mẹ có thể là động lực: + Kì vọng là biểu hiện của tình yêu thương và sự quan tâm, mong con có cuộc sống tốt hơn. + Khi được cha mẹ kì vọng đúng mức, con sẽ cảm thấy được tin tưởng, từ đó có động lực học tập, rèn luyện để không phụ lòng cha mẹ. + Kì vọng giúp con có mục tiêu rõ ràng, biết phấn đấu và hoàn thiện bản thân. <i>HS lấy dẫn chứng phù hợp</i> - Tuy nhiên, kì vọng thái quá sẽ trở thành áp lực:

	+ Khi cha mẹ đặt ra những mong muốn quá lớn, không phù hợp với khả năng, sở thích của con, con sẽ cảm thấy mệt mỏi, căng thẳng. + Áp lực từ cha mẹ có thể khiến con đánh mất sự tự tin, đam mê và niềm vui sống. + Nhiều trường hợp học sinh bị stress, trầm cảm, thậm chí có hành động tiêu cực vì không chịu nổi áp lực kì vọng. <i>HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp</i> * Bài học, liên hệ bản thân: - Cha mẹ nên thể hiện kì vọng đúng cách: tôn trọng khả năng, sở thích và lắng nghe tâm tư của con. - Con cái cần hiểu rằng kì vọng của cha mẹ xuất phát từ tình yêu thương, nhưng cũng cần biết chia sẻ, bày tỏ cảm xúc để cha mẹ thấu hiểu. - Liên hệ: Bản thân em luôn trân trọng kì vọng của cha mẹ, lấy đó làm động lực để cố gắng, nhưng cũng sẽ chủ động trao đổi để cha mẹ hiểu và đồng hành cùng mình đúng cách. 3. Kết bài: Tổng kết vấn đề